Ч. 279 Пятниця 16 (28) грудня 1894. Рік IV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій години по полудни.

Редакция і Адміністрация: улица Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в Адміністрациї „Ґазети Львівскої“ і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Два напрями політичні.

X.

Із всего сказаного доси виходить то одно яко річ певна, що оба наші напрями політичні стоять на спільнім, руско-народнім ґрунті і оба мають однакову ціль — розвій материяльного і духового добра свого народу, а ріжнять ся від себе лиш тим, що вибирають не однакову дорогу, котра має їх довести до цілі. Чи есть в тім що злого? Ні. Певно, що було би ліпше, коли-б всі держались одної дороги, одного способу в народній роботї, бо тогди більше сил робило би в однім і тім самім напрямі, робота велась би скорше і лекше. Але й годі знов, щоби всі люди були одної думки, одного погляду, щоби всї однаково робили. Иноді навіть і потреба, щоби в народній роботі настав якийсь поділ. То поділ й приносить само житє з собою, лиш чоловік повинен уміти розумно его ужити і використати. Коли якесь число людий бере ся ставити н. пр. якийсь камінний будинок та збирають камінє, де можуть та зводять з него стіни будинку — то добре; коли-ж одна часть скаже: ні, ми не хочемо ставити будинку із тої збиранини, яка нам десь звідкись спаде, ми будемо самі собі ломити камінє на будинок — то ще ліпше. Тогди настане поділ праці. Нехай одні ломлять, а другі нехай будують бодай із того, що призбирають; нехай одні не спиняють других в роботі, бо тогди настане застоя і не буде кому анї із збиранини ставити будинку, анї ломити камінь під него. Коли в житю політичнім люди, що стоять на народнім ґрунті, вибирають для своєї народної роботи всїлякі дороги і способи, то в тім нема ще нічого злого. Так творять ся в народі партиї політичні. Так діє ся у всіх народів, так не лиш може, але мусить бути у нас, коли хочемо жити житєм політичним. Для того то дуже нерозумно роблять ті, котрі не мають нічого пильнїйшого лиш вічно стогнати і нарікати та як ті жиди в пустини за египетскими горшками повними мяса тужити за давною „згодою“ і тим способом ширити в цілім народі знеохоту. Та ж і нині нема у нас незгоди в тім, де еї не повинно бути; преці всі ми, як з одного так і другого напряму стоїмо на однім ґрунті народнім і стремимо до одної цїли, до як найширшого розвою нашого народу; незгода єсть лиш в способі роботи, але та незгода не зашкодить нам ані крихти, скоро лиш дійстно будемо робити а одні других не будемо спиняти в роботї. Трудно, ба й неможливо есть переконати когось, що добре есть так робити, як я, як хтось робить, і трудно когось до того змусити, щоби він так робив, як хтось хоче робити. В тім лежить і трудність погодженя обох наших напрямів політичних з собою. Але з того ще не виходить, що нам всїм треба зараз розбивати ся і вести борбу против себе. Можемо всї, люди з одного і другого напряму політичного, зовсім спокійно творити одну цїлість політичну на підставі того, що нас лучить, на спільним ґрунті народнім і на спільности цїли, а справа вибору способу роботи народної і доріг політичних, може бути нашою внутрішною справою. Тим способом можуть погодити ся оба наші напрями політичні з собою. Лиш ніякого виключуваня, бо се нас розбиває. Можемо в нашій цїлости народній дїлити ся, можемо старати ся о то, щоби в тій цїлости сей або той напрям брав верх, але не відмавляти одні другим права до народної роботи. В тім була перша хиба нашого напряму опозицийного, що він зараз в перших початках, на звістних зборах „Народ. Ради“, відмовив того права своїм противникам; в тім була й друга хиба, що наша опозиция розбила центральний комітет виборчий. А чи була би наша опозиция щось стратила через то, як би н. пр. еї кандидати при помочи того комітету були вийшли з вибору? Нам видить ся, що ні. Таке виключуванє одних другими від народної роботи, єсть наслїдуванем звістної нам аж надто добре політики москвофільскої. А до чого она завела? До того, о що їй головно й ходило до запропащеня серед Русинів, або бодай одної з них части народного ідеалу. Тим способом довели москвофіли до того, що первістні інституциї народні завмерли, а на їх місце треба було творити нові і розпочинати народну роботу на ново з долини.

Коли-ж бо мало дійти аж до того, щоби оба наші напрями політичні стали себе взаїмно виключати, то по нашій впрочім не міродайній думці не було иншої ради, як лиш отсї дві: або оба напрями мусїли би станути кождий окремо і кождий окремо вести народну роботу — слабший з них мусів би тогди організувати ся і зачинати знов на ново роботу з долини— або треба би старати ся о то, щоби у себе, у внутрі утворити третю посередну ґрупу, котра не допустила би бодай до запропащеня того, що доси здобуло ся. До сеї третої ґрупи мусїли би війти люди з обох теперішних напрямів політичних, визначні своєю розвагою, спокоєм і тактом політичним. Иншої ради не видимо і не знаємо.

На сїм кінчимо наші гадки в надії, що

---

15)

З КРАЮ ФАРАОНІВ.

Культурно-етноґрафічні образки з нинїшного і стародавного Єгипту.

(Після: Г. Бруґша, Ґ. Рольфса, Т. Наймана і др.)

IV.

Феллахи, Копти і Бедуїни, їх звичаї і обичаї. — Ніль яко мірило часу. — Єгипетскі сьвятинї в службі звіздарскій. — Стародавні Єгиптияни, їх походженє, їх мова і віра. — Сфінкс. — Піраміди і їх значінє.

(Дальше.)

Чим дальше в глубину Єгипту, тим більше стрічаємо тут стародавних памятників, сягаючих часів праотця Авраама. Памятники ті, розкинені по найбільшій части на лївім березї Нїлю, почавши від пірамид, що стоять напротив Ґізех, аж поза місто Асуан, де на острові Філе стоїть стародавна єгипетска сьвятиня, може найкрасший памятник египетскої штуки будївництва. Та не довго їй тут вже стояти, бо що не знищили тисячі лїт, то думає тепер зруйнувати цивілізаторска рука Анґлїйців, котрі хотять тут побудувати величезний резервоар на воду з Нїлю, а сьвятиню розібрати камінь за каменем та перенести на инше місце. Всї ті памятники дають нам доказ, що нарід, котрий лишив їх по собі, мусів вже мати дуже високу культуру і цивілізацию, бодай чи не найвисшу в тогдїшних часах на цїлім сьвітї. І мимо волї насуваєсь питанє: що то був за нарід тоті стародавні Єгиптияни?

Стародавні Єгиптияни уважали себе за прастарий, первістний нарід в краю та називали себе коротко і просто лиш „ромет“ т. є. „людьми“, а всїх иньших людий, своїх сусїдів називали дикими. До якого племени они належали, годї нині зовсїм точно означити. Теперішні учені зачисляють їх після їх будови тїла до муринів, але мова їх вказує знов на то, що они були того самого походженя що й жиди, отже народом семітским, і зайшли мабуть ще в перед'історичних часах до Єгипту. Може бути, що в сїм краю жило первістно якесь муриньске племя, а відтак зайшло сюди друге племя, семітске, завоювало муринів, зробило ся паном в краю та накинуло первістним жителям свою мову. В біблії згадує ся про Єгиптиян і там сказано, що сей нарід пішов від Хама сина Ноя. На старих памятниках представлені Єгиптияни яко люди високого росту, сильно збудовані, з тонкими ногами а великими стопами; мужчини суть червоно брунатної, а женщини ясно-брунатної або жовтавої краски. Стара мова египетска належить до громади тих, якими ще нині говорять у всхідній і північній Африці деякі племена як н. пр. Сомалї і Бербери, а слїди еї лишили ся ще — як то вже було сказано — в коптийскій, нині вже мертвій мові.

Про історию стародавних Єгиптиян не будемо тут розписувати ся, бо то завело би нас за далеко, але за то мусимо дещо сказати про їх віру, бо то послужить нам до зрозуміня тих памятників єгипетских, про котрі буде пізнїйше бесїда.

Стародавні Єгиптияни не мали одної віри і одних богів, лиш кожда сторона краю, кожде місто мало своїх окремих богів і свій окремий обряд релїгійний. Селяни н. пр. мали свого бога званого Мін, місто Теби мало божка Аммона, в Мемфіс уважав ся найбільшим богом Пта і т. д. Єгиптияни представляли собі тих богів такими самими, як люди, з такими самими звичаями та обичаями і з такими самими пристрастями; боги у них женили ся так само як люди і так само плодили дїти. Крім того чтили они й деякі звірята, котрі їм були або пожиточні, або чим небудь страшні; они представляли собі тогди, що боги беруть на себе вид тих звірят. Так уважали Єгиптияни в Мемфіс за бога чорного бика з білим трикутником на чолї, білим підгорлєм, животом, ногами і білим кінчиком хвоста; межи роги клали они єму мідяний кружок, котрий мав представляти сонце, на шию вішали золотий ланцух а хребет вкривали дорогою дергою. Бик сей називав ся Апіс і представляв бога Пта або Озиріса, бога сонця. В Тебах уважав ся баран яко представитель бога Аммона, в містї Баст (Бубастіс) чтили богиню Бастет, котрої живим образом була кітка, а в провінциї Фаюм уважав

они преці бодай в деч́ім причинять ся до роз’ясненя запутаної у нас дуже ситуациї політичної.

Наради в справі руского театру.

Від участника сходин на львівскій Рускій Бесіді дня 8 с. м. в справі руского театру одержуємо справоздане з нарад, які того дня відбули ся.

З фінансового боку — сказано в справозданю Бесіди — представляє ся теперішний стан театру користно; головно дякуючи патріотичній запопадливости директора п. Ґуляя цілком покрито значнійший дефіцит з літ минувших. Що до артистичної сторони, то — як замітив театральний референт виділу проф. Іл. Огоновский, відзивають ся голоси двоякі собі противні: одні підносять добрі сторони теперішного стану, другі знов лихі; референт не хотів видавати в сім ділі рішучого суду, але думає, що правда буде по середині. Треба памятати, що моральний рівень театру підніс ся; дружина театральна стрічала і стрічає всюди на провінциї щиру прихильність у рускої публики зя-для примірного взагалі поведеня членів; на сцені чуємо що раз чистійшу мову руску, а так само за кулісами. Репертуар богатий і все дальше доповняє ся. Що до сил артистичних, то виділ — о скілько се лише годилось з елементарними вимогами і з повагою проводу і сцени — старав ся о задержане і приданє вправних сил старших (анґажовано пр. п. Ольшаньского). Виділ старав ся также о добір і вправлене сил молодших; і справді, в теперішній дружині театральній єсть значне число надійних сил молодших.

По вислуханю справозданя почалась дискусия. Опонував проф. Ром. Цеглиньский; піднїс н. пр., що п. Ґуляй не брав ніякої платн. і т. п. Однакож всї инші бесідники, що забирали слово (з провінциї адв. др. Кормош і дир. Цеглиньский з Перемишля, проф. О. Ґеців з Ряшева і др. Ол. Кульчицкий з Коломиї) прихилились до погляду п. референта, а дир. Григ. Цеглиньский, колишний довголітний референт театральний, висказав ся навіть, що театр наш ніколи доси не стоїть так добре, як тепер під проводом „Бесіди“; що за послідні два роки поступ єсть більший, як за цїлий час аренди, та що можна безпечно глядїти в будуще; однак при тім ствердив, що й за аренди були деякі гарні літа, а то за житя пок. Ів. Гриневецкого.

Що до веденя театру на будуче, то всї бесідники як і всї присутні — вислухавши всяких проектів, деяких надісланих і з провінциї — майже одноголосно рішились против аренди, а за дальшим зарядом „Бесіди“; тілько що-до переведеня сего заряду на ділї ограничено ся на деяких висказах загальних, полишаючи рішенє одвічальному за заряд виділови „Бесіди“. Др. Франко, зазначивши на вступі, що коротка нроба „Бесіди“ з власним зарядом показуєсь дуже користно, висказав гадку, щоби утворити спілку з трох акторів для веденя театру, з кавцією для „Бесіди“, і одного з них іменувати директором артистичним, а від „Бесіди“ постановити платного секретаря (неактора); відтак поклав вагу на фонд емеритальний, котрий повинно ся збільшувати не в тій мірі, як се до тепер було. Проф. В. Шухевич промавляв за тим, щоби заряд не віддавати тром членам дружини театральної, але дати адміністратора платного з рамени виділу, а обовязки дирекциї сповняти через референта; „Бесіда“ назначувала би режісера і секретаря. — Гадці проф. В. Шухевича що-до згаданої адміністрациї спротивив ся др. Кормош з причини, що такого адміністратора треба би порядно заплатити, а тогдї бракло би яких 1000 зр. — Проф. О. Ґеців промовляв за тим, щоби з членів дружини театральної іменувати одного директором, а до помочи додати єму секретаря, бо заряд з трох показує ся шкідливим і непрактичним. Також др. Кульчицкий радив віддати заряд одиниці, але з по-за трупи, а з рамени „Бесіди“. — Вкінци проф. Врецьона звернув увагу на важність фонду емеритального, котрий повинно ся збільшувати що року відповідною квотою з субвенциї.

Збір сей зробив дуже користне враженє. Видно було у всїх присутних тоту щиру й живу симпатию, що нею тїшить ся наша сцена, а дискусия велась, хоч оживлено, але річево й поважно і подала дуже цїнний материял виділови. Збори проводили пп. Григ. Цеглиньский і Мих. Грушевский, а секретарями були проф. Ґеців і др. Кульчицкий.

Перегляд політичний.

З Будапешту доносять, що президент міністрів Векерле має нині в клюбі ліберальних послів оголосити свою димісию. Нині мають бути на авдиенциї у Є. Вел. Цісаря примас Вашатий, і президенти обох палат, а завтра бан хорватский, Кін-Гедерварий Кольоман Тіша і редактор Pest. Lloyd-а Фалк. Зачувати також, що із церковно-політичних законів має бути виключена постанова о безвіроісповідности.

Не дармо їздили Японцї на науку до Европи; мабуть незадовго будуть они учити Европу. З Лондону доносять, що Японцї ставлять Хінцям за услівє до заключеня мира союз Хіни з Япаном против Европи та реорґанізацию хіньскої армії і фльоти. Тою реорґанізацию занялись би Японцї. Красні вигляди для Европи!

Новинки.

Львів дня 27 грудня.

— **На будову руского театру** надіслали пп.: Вит. Демянчук з Рогатина 60 кр.; о. Лев Горалевич з Угерска 2 зр. 65 кр. за купони, розпродані на поминках в домі начальника громади Угерска (іменно зложили господарі: Ів. Бісик начальник громади 40 кр., Гр. Скрут секретар громади 50 кр., дрібними датками 75 кр. а о. Горалевич 1 зр.); — Ос. Яновский з Самбора 2 зр. 20 кр., зібраних між знакомими (зложили пп.: Дзувдза 50 кр., Ст. Стахур 50 кр., а П. Блюм, А. Фігвер, Захарясевич, Тріхтер, М. Стахур і Ос. Янович по 20 кр.). На руки о. Василя Левицкого в Нижневі пп.: Гонткевичева з Кутиск 25 зр., Урбаньский властитель Нижнева 20 зр., Абгарович властитель Братишева 5 зр., о. Антін Левицкий з Нижнева 2 зр. 50 кр., Константина Левицка з Нижнева 2 зр. 50 кр., др. О. Л. 5 зр., Вздем дорогомистр з Нижнева 5 зр., о. Литвинович з Братишева 3 зр., о. Ник. Гошовский з Блюдник 2 зр., о. Проскурницкий

ся крокодиль за сьвяте звіря, яко образ бога Собк. Крім того чтили они ще сили природи, сонце і землю, місяць і звізди, особливо же звізду Сотіс, котру тепер називаємо Сириюсом, а від котрої они числили свої роки. В місті Геліополіс був у великім поважаню бог сонця Ре або Атум. Той Атум, казали они, мав двоє дїтий: бога Шу і богиню Тефлут; они розлучили богиню Нут (небо) з богом Кеб (землею) піднявши богиню в гору. Нут і Кеб зродили богів: Озиріс, Ізис, Нефтіс і Сет. Сет убив Озиріса і звідси настала смерть на земли. Коли бог Ре постарів ся, віддав пановане на сьвіті богови Горус, котрий так само уважав ся богом сонця. З часом намножилось було тих богів вже тілько, що й самим Єгиптиянам було їм вже за богато та почалась була ширити віра в одного бога, бога сонця. Король Аменофіс IV. зачав був касувати всїх старих богів а заводити віру в одного бога; він буряв всї сьвятинї давних богів, але тим способом й обурив на себе найбільше сьвященослужителів божка Аммона в Тебах, котрі виступили против него і він мусїв аж перенести свою столицю в иншу сторону, там де нинї місцевість Ель Амарна. Віра в одного бога недовго устоялась, бо по смерти Аменофіса вернули Єгиптияни знову до давної віри.

В честь бога сонця і яко символ єго ставили Єгиптияни перед сьвятинями величезні статуи, представляючі льва з головою чоловіка. Статуи ті називано „неб“ т. з. „пан“. Ми називаємо ті статуи сфінксами, словом грецким, для того, що они були для нас довгий час загадкою, ніби тою Сфінкс, з грецкої мітольоґії, донькою Тіфаона і гадини Ехідни, котра коло грецкого міста Теби давала людем загадку: „Хто ходить рано на чотирох, в полудне на двох а у вечер на трох ногах?“ — і кождого, хто тої загадки не відгадав, убивала. Величезна така статуа або сфінкс знаходить ся коло пірамід напротив Ґізех. Она єсть кількадесять метрів висока і викута із скали, що вже з природи подобала на таку сфінкс. Коло сьвятинь стояли сфінкси двома рядами і коло них відбувала ся процесия. Як виглядали сьвятинї, ми вже згадували; тут мусимо ще додати, що в сьвятая сьвятих стояла на підвисшеню скриня зі статуою божка — обряд, котрий опісля переняли від Єгиптиян і другі народи.

З єгипетскої віри найцікавійше для нас то, що стародавні Єгиптияни вірили в житє чоловіка по смерти. Они думали, що чоловік жиє по смерти в гробі і живить ся тим, що єму его оставші при житю свояки приносять в певних днях в жертві на могилу; померший, казали они, виходить собі задня з могили, але на ніч мусить туди назад вертати. Але як може померший виходити із могили? Щоби се пояснити, то єгипетска віра учила, що чоловік складає ся з тїла і душі та ще якогось третого єства, котре они називали „Ка“. Тото „Ка“ — казали они — єсть вірним образом чоловіка; оно жиє в нїм і має єго натуру. Коли чоловік єсть дитиною, то й „Ка“ єсть дитиною; у мужчини єсть „Ка“ мужчиною, у жінки — жінкою. Душа після віри стародавних Єгиптиян має вид птаха. Анї тїло, анї душа, анї „Ка“ (тїнь чоловіка) не можуть вічно жити, коли нїхто не буде їх доглядати; щоби-ж они вічно жили, то придумувано на то всїлякі способи. Передовсїм бальзамовано тїло і тим способом хоронено єго о скілько можна від зогнитя; за душу молено ся до богів, а щоби й „Ка“ удержано при житю, то ставлено померщим в могилу одну або дві статуи, котрі мусїли о скілько можна найвірнійше представляти особу помершого. Перед тістатуи ставлено всїлякого рода поживи, або на стїнах могил вирізувано всїлякі предмети, представляючі то, чим ніби то тоє „Ка“ мало живити ся. Крім того ставлено ще в могилу фіґури представляючі слуги і служниці, що мали длятого „Ка“ варити їсти і єму на кождім кроцї служити. Смерть представляли собі Єгиптияни так, що скоро чоловік умре, то душа іде до богів, а „Ка“ лишаєсь на сьвіті та блукає доти, доки тїло не забальзамують і не зложать в могилу та не поставлять там статуи для него; скоро то стане ся, то „Ка“ зараз входить в статую і в нїй проживає.

Ся віра в житє по смерти стала ся отже причиною, що з одної сторони старано ся як найдовше удержати тїла померших, з другої же зробити їм як найбільшу вигоду. Гроби були длятого для померших нічим иншим, лиш мешканями, хатами по смерти, а кладовища єгипетскі були містами померших або некрополями. Найстарші доси гроби лежать в лібійскій пустини і тягнуть ся довгим рядом почавши від нинїшної місцевости Абу Роаш на заході від Каіра аж до Дахшур. В них хоронили ся найвисші кляси Єгиптиян, королї і вельможі. Гроби ті формою своєї будови дїлять ся на дві ґрупи: на піраміди і мастаби (лави).

Довгий час не можна було знати, до чого служили ті величезні будови в Єгиптї, що виглядали як би якісь величезні стоги каміня, уложені на чотирогранній підставі так, що мають чотири стїни, котрі чим більше в гору, тим більше стають вузші, аж на самім вершку сходять ся в острий кінчик. Показало ся, що то гроби королїв єгипетских або фараонів. Піраміди ті стоять слїдуючими громадами: 1) піраміди коло Абу Роаш; 2) піраміди напротив Ґізех; 3) піраміди Савієт-ель-Арян; 4) піраміди Абузір; 5) піраміди Саккара і 5) піраміди Дахшур. Найбільші піраміди суть ті, що стоять проти Ґізеха. Коло сих пірамід стоїть згадана найбільша сфінкс 50 метрів довга а 20

з Петрилова 1 зр., о. Вергановский з Хомяківки 1 зр., Вергановска 50 кр., о. Лась лат. парох з Нижнева 1 зр., о. Котлярчук з Кутиск 1 зр., о. Спир. Каргут 50 кр., о. Литвинович з Олешева 50 кр., о. Крижановский з Олешева 50 кр., Софія Левіцка з Нижнева 1 зр., о. Василь Левіцкий з Нижнева 1 зр., ч. Гриджин з Нижнева 10 кр., дрібними датками 3 зр. 60 кр., разом 82 зр. 20 кр. — Літературно-драматичне товариство з Коломиї 50 зр. — Т. Дроздовский від учеників тернопільскої гімназиї 50 кр. — Ник. Дрогомирецкий з Делятина зібраних заходом п. Іваницкого на весілю п. Мандичевского з панною Застирець в Мозолївці 7 зр. 20 кр. Ради повітові з Турки 100 зр. а з Золочева 50 зр., Ян Крупиньский нотар з Болехова 8 зр. 50 кр.

— В справі однорічних охотників медиків видало Міністерство війни важне розпорядженє. Доси часто лучало ся, що однорічні охотники окінчені і докторизовані медики, особливо ті, що служать на державні кошти, відбувши першу половину своєї однорічної служби в лінії в часї від 1 цьвітня до 1 жовтня, не могли відтак безпосередно вїдслугувати другої половини року, яко заступники лїкарів-асистентів, а то з причини, що або їх подання не були відповідно написані, або недоставало їм всїх потрібних документів. Отже тепер зарядило Міністерство війни, щоби навіть в таких случаях вільно було окінченим медикам відбувати безпосередно дальше службу войскову на державний кошт, однако під услівем, щоби пізнїйше додатково доповнили або спростували хибно виготовлені подання до Міністерства війни.

— Власна поміч. В недїлю 23 грудня відбули ся в Пасічній коло Станїславова в читальни „Просьвіти" збори селян в цїли заложення каси позичкової і щадничої. Статут відчитав і пояснив о. Н. Бачиньский з Миловання. Зібраним селянам гадка заснования такої каси і статут подобав ся і зараз на зборах 18 селян зголосилось приступити до каси. Річ тепер запопадного місцевого пароха о. Яцикевича дїло приспішити, ввести в жите, та не уважати на противні партиї в селї, бо такі лучають ся все і всюди при якім-будь новім, хоч-би найлучшім дїлї.

— Кваліфікацийні іспити на учителїв народних можна складати в Самборі дня 4 лютого 1895. Подання можна вносити до кінця січня 1895 р.

— Деґрадоване Драйфуса. Войскове обезславленє, на котре Драйфус засуджений, се вельми прикра церемонія. Засудженого, одягненого в парадний уніформ, з шаблею при боцї, приведуть на площу, де відбувають ся вправи войскові. Драйфуса приведуть на площу перед домом инвалїдів. На серединї площі стане ґенерал і скаже секретареви суду военного відчитати засуд. По відчитаню закличе ґенерал голосно: „Драйфус, ви негідні носити оруже. В імени француского народу ми вас деґрадуємо!" По тім приступить ад'ютант до засудженого і витягнувши єму шаблю (наперед вже легко в половинї перепиловану), зломить єї на двоє ногою. Відтак повідриває з мундуру засудженого ґузики, шнури, відзнаки, що рівнож уже наперед де що були відпорені. В такім видї мусить Драйфус перейти перед фронтом войска; се спомин з давного ходу між різками. Опісля відведуть Драйфуса до цивільної вязницї, бо він уже перестав бути жовнїром. З вязницї переведуть єго на остров Ре, де буде вижидати приходу корабля, що відвозить депортованих до Каледонії. В Каледонії замкнуть Дрейфуса у кріпость, не пускаючи єго на роботу; коли буде добре поводитись через пять лїт, то може стати свобідним кольоністом, а навіть купити собі кусник грунту, але не може нїколи вибратись з Нової Каледонії. Жінка і дїти можуть разом з ним проживати. Така кара за зраду вітчини.

— Зловлено злодія. Тому кілька днїв Людвик Шуминьский їхав до Відня. Мав при собі переказ на 20.000 зр., платних у Празї, і пашпорт. На стациї Тшебиня пізнав ся Шуминьский з якимсь пасажиром, що дуже добре говорив по польски і порадив перенести ся до окремого переділу, щоби можна в ночи спати. Шуминьский заснув відразу твердо; коли збудив ся, був сам у ваґонї, а Відень був недалеко. Кондуктор сказав Шуминьскому, що єго товариш висів в Одерберґу. Шуминьский не підозрівав нїчого; пулярес був на своїм місци в сурдутї, отже єму здавало ся, що має все, що було в пуляресї. Аж по полудни у Віднї замітив, що не має пашпорту. Став переглядати пулярес, а там нема і переказу на 20.000 зр. Очивидно сей товариш подорожи мусїв украсти. Тодї Шуминьский зателєґрафував до почти в Празї, щоби того, хто буде відбирати 20.000 зр. і покаже пашпорт Шуминьского, увязнити. Але телеґрама прийшла запізно; злодій гроші відобрав. Розіслано вісти на ріжні сторони і вкінци на границі Чехії і Саксонії в поїздї, що їхав з Хебу до Дрезна, зловлено злодія. Єсть се Герман Лїттен, злодій, що утік з київскої ґубернії, родом з Бердичева, знаний на зелїзницях злодій. При нїм найдено 20.000 зр. і кілька фалшивих пашпортів.

— Помер: О. Теофіль Боярский, холмчак-еміґрант, парох в Воберцї, лїского повіта, скоропостижно в Лїску, куди виїхав за орудками, в 66-ім роцї житя, а 44-ім сьвященьства.

Господарство, промисл і торговля.

— Оплата належитости за виготовленє вільних карт їзди або знижене на австрийских державних зелїзницях. Ґенеральна дирекция австрийских зелїзниць державних оповіщує, що почавши від 1 січня 1895 р. буде ся побирати від сторін належитість 50 кр. при кождій просьбі о вільний білет їзди або о знижене білету. Сю належитість треба буде складати рівночасно з внесенем подання в дотичнім зелїзничім бюрі. Лише вільні карти їзди або знижения, які зелїзниця зобовязала ся видавати та такі-ж улекшення, що стоять в звязи з внутрішною зелїзничою службою, суть вільні від згаданої оплати.

Телеґрами.

Відень 27 грудня. Є. Вел. Цїсар виїхав на кілька днїв до Будапешту.

Білград 27 грудня. На вчерашнім ґалевім обідї в честь специяльного российского посла ґр. Котусова, підніс король Александер сердечний тоаст в честь царя Николая. Котусов одержав велику ленту ордера білого орла.

Рим 27 грудня. Кавальотті видав відозву до своїх виборцїв, в котрій протестує против відрочення парляменту і виступає остро против Кріспіого.

Петербург 27 грудня. Указом царским іменований ґр. Павло Шувалов варшавским ґен.-ґубернатором і командантом войск варшавского округа военного.

Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 мая 1894, після львівск. год.

Відходять до

	Поспішний		Особовий			
Кракова	3·00	10·46	5·26	11·11	7·31	—
Підволочиск	5·44	3·20	10·16	11·11	—	—
Підвол. Підзам.	6·58	3·32	10·40	11·3[illegible]	—	—
Черновець	6·51		10·51	3·31	11·06	—
Стрия	—		10·26	7·21	7·41	7·4[illegible]
Белзця	—		9·56	7·21		—

Приходять з

Кракова	3·08	6·01	6·46	9·36	9·36	—
Підволочиск	2·48	10·06	6·2[illegible]	9·46	—	—
Підвол. Підзам.	2·34	9·[illegible]	9·21	5·55	—	—
Черновець	10·16	—	7·11	8.13	1·03	2·3[illegible]
Стрия	—		9·23	9·10	12·46	—
Белзця	—	—	8·24	5·21	—	—

Числа підчеркнені, означають пор[у] нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. ра[но].

В інформацийнім бюрі ц. к. австр. зелїзниц державних у Львові ул. Третого Мая ч. 3. (Готель Імперіяль) продає ся білети полосові і окружні, пляни їзди і тариф у форматї кишеневім і дає ся інформациї в справах тарифових і перевозових. У тім бюрі, а також у такім самім бюрі у Відни (I. Johannengasse 29) уділяє ся устних або письменних пояснень в справах служби на ц. к. австр. зелїзницях державних. О скілько підручники з[а]зваляють, можна тамже засягнути інформаций що до решти австро-угорских і заграничних зелїзниць.

метрів широка. Зараз коло сфінкси стоїть піраміда Хеопса, первісно при сподї на 233 метрів широка а 146 і пів метра висока; нинї єсть она вже лиш 227 і пів метра широка а 137 і пів метра висока. Друга піраміда звана пірамідою Хефрена, була колись майже 216 метрів широка а звиш 138 метрів висока; тепер ширина єї єсть лиш 210 і пів метра, а висота звиш 136 метрів. Наконець третя, найменша в сїй громадї, піраміда Менхереса, єсть лиш 108 метрів широка а 62 висока, давнїйше 66 метрів висока. Більша часть пірамід єсть збудована з величезних гранок тесового каміня, так добре обробленого і вигладженого, що ми би й нинї лїпше не зробили, а ті піраміди, що побудовані з цегол нільового намулу, були з верха також обложені тесовим камінем. Дивлячись на сї величезні будівлї, мимо волї питаємо: яким способом підношено то величезне камінє так високо в гору? Чи уживано до того якихсь машин, чи двигано їх лиш силою людских рук? Дехто здогадує ся, що то каміне висувано аж на сам вершок по величезних мостах опертих на руштованю. Але нехай би й так було. Яке-ж би то мусїло бути руштоване, який той міст, щоби він сягав від землї аж до 200 метрів в гору?! Видко, що нарід, котрий ставив ті піраміди, мусїв вже бути дуже високо образований, дуже високо культурний, коли міг підняти ся такої роботи. До того прецї треба було вже дуже великого знання, дуже добрих знарядів; треба було добре обчислити, як великий мусить бути кождий камінь, треба було єго добре обтесати і вигладити, а відтак ще й придумати способи, щоби витягнути єго так високо в гору. А треба-ж знати, що ті піраміди ставлено на 4.000 лїт перед рождеством Христовим, отже майже 6.000 лїт тому назад. Як же в глубоку старину мусїли сягати початки тої культури, котра дала опісля Єгиптиянам можність брати ся до так величезних будівель!

Треба ще й то зважити, що кожда піраміда єсть своїми чотирома боками дуже докладно звернена до чотирох сторін сьвіта: Єгиптияни уміли й то дуже докладно обчислити. Сей факт, насунув був зразу здогад, що піраміди служили стародавним Єгиптиянам до слїдження за рухом. В слїд за тим взялись були деякі учені з наших часів робити всїлякого рода обчислення; обчислено н. пр., що висота пірамід і вага їх стоїть в певній звязи з віддаленєм землї від сонця та з вагою землї. Доказувано, що 1000 білїонів таких пірамід як найбільша з них важили би тільно, що цїла земля і т. д. Тимчасом показало ся, що піраміди були лиш гробами королїв. Гроби ті знаходять ся звичайно не в самих пірамідах, але під ними, виковані в скалах. Лиш виїмково, н. пр. в піраміді Хеопса знаходять ся гроби в самій піраміді. Єгипетскі фараони, бачите, хотїли ще й по смерти як найдовше жити і длятого придумували собі такі гроби. В найстарших пірамідах нема нїяких написий, але в пізнїйших суть стїни покриті всїлякими написами, котрі зберегли нам вісти з дуже давних часів.

Побіч тих королївских гробів суть ще й гроби вельмож т. з. мастаби або величезні лави, котрі виглядають здалека як притяті піраміди; декотрі з них займають 1100 квадратових метрів площі. В мастабах знаходить ся звичайно каплиця, комната для „Ка" і гріб для помершого. Простий нарід ковав собі спільні гроби в скалах.

(Дальше буде)

За редакцию відповідає **Адам Креховецкий**

З друкарні В. Лозиньского під зарядом З. І. Вабера.